

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

— Oglasi po ceniku. —

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Uradniški izpiti.

Po čl. 54 zakona o civ. uradnikih itd. so uvedeni državni strokovni izpiti, ki jih mora-
jo napraviti vsi uslužbenci-pripravniki, če
hočejo, da napredujejo v pomožne in nadaljnje
položaje. Program teh izpitov, kako in kje se
naj polože, določa resortni minister.

Ta zakonska odredba ni še niti v enem mi-
nistrstvu pokazala pravi rezultat svojega na-
mena, opazili smo pa tudi, da se v nekaterih
ministrstvih z uporabljanjem tega določila
niti pričelo še ni: Pravilniki niso še izdelani,
niso še odobreni in tudi komisije še niso ime-
novane. Nekatera ministrstva so že izvršila
svojo dolžnost, med drugimi tudi največje, to
je finančno ministrstvo.

S striktno principijelnega stališča ni mo-
goče dovolj ostro obsoditi onih resortov, ki
še do dandanes niso izpolnili naloge zakona,
ki je že več kot 2 leti v veljavi. S tem postop-
anjem se sprečuje karijera mnogo mladih
ljudi, ki so završili v teh dveh letih svojo pri-
pravniško dobo in bi morali v tem času na-
predovati v pomožne položaje. Tudi jim je
zamračena perspektiva do vsakega nadaljnje-
ga napredovanja v službi, ki se je vobče kot
državne službe še izdaleka ne more smatrati
sijajni. Zakon se ne izvršuje, ta fakt je treba
pribiti in obsojati.

Pa si oglejmo ta problem tudi z druge
strani. Kjer se je že pričelo izvrševati zakon,
t. j. v onih resortih, kjer so že obelodanili
pravilnik in so že imenovane komisije, ondi
se je pa uveljavil način, ki absolutno izključuje
cilj, ki si ga je načrtal zakonodajalec; ki pa
izključuje tudi vse pogoje, po katerih bi bilo
mogoče napredovati iz pripravniškega polo-
žaja. V tem oziru prednjači finančno minist-
stvo. V tem resortu so izdelali pravilnik za
strokovne izpite brez ozira na organizacijo in
tehniško stran službe v tem velikem in raz-
nolikem resortu. Primer tega ministrstva je
silno podučen v tem pravcu, kako se namreč
ne bi smelo sestaviti tako važne odredbe.
Očrtati hočemo v površnih obrisih osobito ta
pravilnik; osvetliti hočemo njegove slabe
strani.

Najbolj karakteristično je dejstvo, —
naj nam oprostite — da se je za izpite dolo-
čena komisija zbog učnega programa sama
razburila bolj, kot prizadeti kandidati. Pro-
gram je namreč tako obsežen in z ozirom na
odrejeno razdelitev agend v stroki, tako raz-
novrsten, pester, da se je treba prav resno
vprašati, kakšne intelligence mora biti mož in
kolikšne sposobnosti si mora prilastiti, da
zamore z upehom prebiti svoj izpit. Zdi se
nam, da mora biti kandidat že pravi intelek-
tualni fenomen, če hoče obvladati ves mate-
rijal, ki je propisan kot program za poedine
predmet. Pa če bi tudi bil tak fenomen,
mora podleči; kajti ves materijal je še ne-
urejen, strokovno brez prepotrebnihs kome-

tarjev, in je za študij vobče neprikladen. Ne-
mogoče je tedaj, da se kdo pripravi za izpit,
kaj še, da bi ga prestal z uspehom. »Postoji,
dakle, ne več više intelektualna no materi-
jalna nemogućnost,« pravi člankar. To velja
za programe vseh kategorij; kajti nihče se ne
more okoristiti z izkustvi v svoji službi, ker
pojačava težkoče v učenju tudi dejstvo, da
leži težišče težkoč v tehniki finančne službe
in v potankostih, za katere se je treba še po-
sebej specializirati.

Druga posebnost teh učnih načrtov je, in
tudi to je treba vzeti pod kritično lupo, da
gredo programi preko značaja funkcije iz-
vestnih kategorij; da kandidat priučenega
znanja sploh nikdar ne more praktično vpo-
rabljati. Trditi bi se zamoglo celo, da si mo-
rajo naši mlajši nakopičiti znanja, kakršnega
starejši nikdar niso rabili in ga tudi nikdar
rabili ne bodo.

Sigurno ne ostane primer finančnega mi-
nistrstva osamljen. Menimo, da bi bilo posne-
manje absolutno kvarno.

Zbog tega, in da se povrtno k ideji, ki
smo jo iznesli uvodoma, bi morali ostalim
ministrstvom zamudnikom skoro oprostiti,
ker še niso izdelali pravilnike za izpite, ka-
kor jih propisuje čl. 45 zak. v civ. uradnikih
itd. Če se namreč hoče, da bodo izpiti stvarni
in resni, tedaj se z načrti ne sme prenatlagiti.
Ta zadeva je v resnici delikatna, ker je od
nje zavisna bodočnost in usoda premnovega
mladega človeka. Prizadete bodo pa tudi
uradne stroke, ker zanje ne bode naraščaja.
Smo mnenja, da je treba posvetiti temu vpra-
šanju največjo pažnjo. Zato naj se pritegne k
izdelavi programov za izpite ljudi, ki so pre-
izkušeni strokovnjaki; osebe, ki poznajo
ogromni jezik med teorijo in praktičnim zna-
njem v državni službi, — in ki naposled ne
vidijo le samega sebe, pač pa tudi soljudi.

Tako zaključuje člankar v Č. Glasniku.

Da so dosedaj objavljeni pravilniki ne-
vzdržni, pritrjuje tudi sledeča vest, ki jo be-
remo v poslednjem P. Glasniku:

Predsednik Zveze poštne organizacij je
zainteresiral glede vprašanja pripravniških
izpitov poleg predsednika in članov strokov-
nega sveta tudi samega gospoda ministra, ta-
ko da imamo polno upanja, da se to najbolj
pereče vprašanje vsaj deloma ugodno reši.
Za gotovo pa smo dosegli tole: 1. Rezultat
seje strokovnega sveta bo točno objavljen v
Vesniku in v direkcijah okrožnicah, tako da
bodo prizadeti pripravniki vsaj enkrat tudi z
uradne strani obveščeni o njihovem stanju;
2. Program izpitov se bo temeljito izpreme-
nil, namreč zelo znatno zmanjšal. Ministrstvo
samo je namreč uvidelo, da je učni načrt, ka-
kršen je predpisan za polaganje pripravniških
izpitov v Vesniku št. 14 iz l. 1924, docela
neizvedljiv; 3. Ministrstvo ozir. strokovni
svet bo točno navedel določbe, člene, para-
grafe itd. iz vsakega posameznega zakona ali

pravilnika, ki je predpisan, da ga mora pri-
pravnik poznati. To se pravi, da ne bo stalo
v učnem načrtu enostavno zakon o taksah
ustava itd., ampak točno — člen ta in ta iz
tega in tega zakona itd. Vsakdo mora pri-
znati, da znači to že veliko izboljšanje od se-
danjega stanja. —č

Finančni zakon.

Novi finančni zakon za 1926-27 ima več
novih določil, od katerih sporočamo nasled-
nje, ker nas morajo zanimati.

Čl. 20. Na teret part. 55 budžeta »državne
obaveze iz ranijih godina« mogu se činiti iz-
daci za obaveze stvorene od 1. januarja 1920
god. do 31. marta 1926 god.

Čl. 32. Ovlaščuje se ministar financija da
može, radi regulisanja drž. obaveza iz rani-
jih godina, izdati državne bonove sa 6 po-
sto god. kamata, a sa krajnjim rokom izplate
dve godine, za ukupnu sumu od 150.000.000
Din. (Menite, da je v tej vsoti tudi »razlika«?
Uredništvo.)

Čl. 42. Rešenja o pomoči porodicama
umrlih službenika po čl. 124 zakon o činovn.
itd., za koje je predviden kredit u part. 48
budž. drž. rashoda, donosi ministar finansija
po predlogu resortnog ministra.

Čl. 159. Nabavljачke zadruge drž. službe-
nika i njihov Savez obavezni su na plaćanje
poreza na poslovni promet samo za promet,
koji vrše prodavajući svoje viškove nečlano-
vima (čl. 2. Uredbe o N. Z. Drž. Sl.)

Čl. 179: Ovlaščuje se min. finansija, da
može činovnicima poreske struke davati spe-
cijalne nagrade za uspešan razrez i naplatu
poreza, koje će se isplaćivati iz suma napla-
ćenih poreza. No nagrade za uspešno naplatu
poreza mogu se izplaćivati samo u onim slu-
čajevima, kada je naplaćeno preko 90 po sto
od ukupnog zaduženja dužnog i tekućeg po-
reza.

Čl. 240: Govor je o porezki šoli v Beo-
gradu; med drugimi: Izuzetno u školu mogu
biti primljena i ona lica, koja imaju svršenih
4 razreda koje srednje škole, a koja su pro-
vela najmanje 3 godine u službi kod finansij-
skih uprava, odnosno poreskih ureda. Oni pak
finansijski činovnici sa gornjim kvalifikaci-
jama, koji so sproveli najmanje 5 godina u
drž. službi, radeći većinom poreske poslove,
prevešće se za poreske činovnike u II. ka-
tegoriju i odgovarajuću grupu, ako polože
izpite u gvoj školi u obimu (obsegu) programa
iste.

Učenci, za koje Nastavničko Veće bude
donelo odluku da im se ukaže drž. pomoć,
dobijaje pomoć do 700 Din mesečno.

Čl. 248: Naziv »poštansko telegrafska
škola u čl. 11 uredbe o razvrstavanju obuhva-
ti i: poštansko-telegrafski prometni tečaj ili
izpit, poštansko-telegrafski oficijantski tečaj
ili ispit, poštansko-telegrafsko-ekspeditorski

ispit, ispit poštanskih pomoćnih činovnika, pristavski tečaj ili ispit, asistentski, otpravnički tečaj ili ispit, ako su ih kandidati svršili pre 1. septembra 1923. god.

Čl. 251: Po tužbama protiv rešenja Glavne kontrole o količini lične i porodične penzije službenika rešava Drž. savet.

Čl. 252 omenja one osebe, ki so bile penzionirane, odpušćene, preden je bila uveljavljena služb. pragmatika, a se hile pozneje zopet sprejete v drž. službu. Ti dobe pravico do nove penzije po treh letih, če gredo pa v penziju pred 3 leti, dobe penziju po starih zakonih. Ta triletni rok pa ne velja za:

1. službenike, koji bi pre isteka trogodišnjeg roka bili penzionisani u slučaju poslednjeg stava čl. 137 zakona o činovnicima etc. i

2. za porodične penzije službenika, ako su kao aktivni umrli pre isteka trogodišnjeg roka.

(Pripomba ad 1. V očigled čl. 260 fin. zakona je besedilo nepravilno. Uredništvo.)

Čl. 253. Vsakdo mora služiti na višem položaju vsaj leto dni, da doseže pravico do penzije po tem položaju. Izvzeti su oni, ki bi bili penzionirani za primer »poslednjeg stava (zopet!) čl. 137 zakona o činovnicima itd., kao i oni, koji su penzionisani, pošto su navršili 60 godina života, ili su postali umno ili fizički nesposobni za službu.

Ovo ne važi za porodične penzije službenika, koji umru kao aktivni.

Čl. 257. Izuzetno od propisa čin. zakona mogu se postavljati za zvaničnike u katastarskim sreskim evidencijama oni stalni dnevničari bez kvalifikacija, koji su bili stalni dnevničari najmanje 5 godina pre stupanja novoga zakona o činovn. u život.

Čl. 258. Povišica od 15 po sto najvišeg stepena godišnje osnovne plate računa se za penziju samo onim drž. službenicima, koji imaju 35 godina efektivne službe.

Čl. 259 ponavlja določila o pravici do penzije šele po 15 letih za one, ki na dan 1. decembra 1925 še niso imeli 10 službenih let.

Čl. 260. Od dana stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti odredbe čl. 123 i poslednjeg stava čl. 137 zakona o činovnicima itd.

Čl. 263 določa verske praznike, ko delo miruje. Uslužbenici smejo praznovati samo praznike svoje vere.

Razsodba glede podnajemnikov in drugo.

Tudi svoječasno rekvirirane podnajeme se sme imeti samo z dovoljenjem hišnega lastnika. Pravilnik za izvrševanje zakona o stanovanjih z dne 30. dec. 1921, Službene Novine št. 273 je v čl. 20 izvzel od zaštite podnajem, pač pa so ostali zaščiteni podnajemi, sklenjeni z rekvizicijo poprejšnjih stanovanjskih naredbah. Čl. 8 zakona o stanovanjih z dne 15. maja 1925 pa jasno prepoveduje vsak podnajem, ki ga sme najemnik imeti samo z dovoljenjem hišnega gospodarja. Stanovanski zakon ne dela nobene izjeme in prepoveduje v splošnem vse podnajeme. Kljub temu jasnemu določilu je dr. A. Gradnik v svoji razlagi stanovanskega zakona zagovarjal na strani 47 svoj nazor, da niso podnajemi oni stanovanski deli, ki so bili sklenjeni z rekvizicijo, to je z odločbo stanovanske oblasti. Prišel je do zaključka, da so po čl. 15 prejšnjega stanovanskega pravilnika ustanovljeni podnajemi tudi po novem zakonu zaščiteni, ako so podnajemniki osebe, našteje v čl. 12 tega zakona. Vedeli smo, da to načelo ne more obveljati.

Na pritožbo je višje stanovansko sodišče v Zagrebu izdalo odločbo z dne 18. februara 1926 št. 557-26, da se tudi podnajemi, sklenjeni z rekvizicijo smejo vršiti samo z dovoljenjem hišnega gospodarja, ker zadnji stanovanski zakon glede podnajema ne dela nobenega razločka. To je zopet važna razsodba najviše stanovanske oblasti, ki je obvezna za vsa stanovanska sodišča.

Hišni lastnik more odpovedati zaščitenemu najemniku iz razlogov, navedenih v čl. 10 stan. zakona z dne 15. maja 1925, če tudi bi bilo dokazano, da je hiš. lastnik najemniku pri vselitvi obljubil, da mu ne odpove za daljšo dobo, za svoje otroke pa sploh ne. (Razsodba viš. stan. sodišča v Zagrebu, br. 2788-25 z 11. nov. 1925.) V predmetnem slučaju je zaščiteni najemnik na tožbo za odpoved, ki jo je podal lastnik po čl. 10 a stan. zakona (ker je rabil stanovanje za oženjenega sina) ugovarjal, da

mu je lastnik obljubil, da mu za daljšo dobo ne odpove, za svoje otroke pa sploh nikoli ne in to zato, ker je pri vselitvi najemnik nekaj precej investirao v stanovanje. Višje stan. sodišče je pa odpovedi hiš. lastnika vključ temu ugodilo ter izreklo, da je smatrati pogodbo med lastnikom in najemnikom, če tudi bi bila sklenjena tako kot to zatrjuje najemnik, vendarle sklenjeno na nedoločen čas, odpovedati iz vseh razlogov čl. 10 stan. zakona.

»Moj dom« št. 2.

Janko Kukar.

1. aprila se je zbralo državno računsko uradništvo delegacije ministarstva financ v Ljubljanskem dvoru, da se poslovi od ravnatelja g. Janka Kukarja, ki je bil po svoji prošnji upokojen. Ta večer ni bil za g. Kukarja poslovilni večer, ampak bolj častni večer. Kako je bil priljubljen, dokazala je polnoštevilna udeležba njegovih bivših stanovskih tovarišev, kako pa je bil spoštovan in čislán, si čul iz nešteti pristranih nagovorov in napitnic.

Vsevpred se slavljenicu nazdravljali kot iskrenemu, dobremu in zanesljivemu stanovskemu tovarišu, prijatelju in kot odličnemu družabniku, odlikujučim se z vrlinami, ki si je ž njimi osvojil takoj srca vseh, kjerkoli se je pokazal.

Tudi mi se pridružujemo sklepnemu nagovoru g. Roštana: »Božja previdnost naj Ti dodeli mnogo let pokoja; vreden si ga, zaslužil si ga. Bodi zdrav!«

G. Janko Kukar je prišel kot sedmošolec v Trst, kjer je dokončal študij in maturiral. Po maturi je študiral nekaj časa bogoslovje in pravo, a ni mogel več pozabiti morja in dobrih tržaških okoličin. Povrnit se je v Trst in leta 1889 nastopil službo kot računski praktikant pri računovodstvu finančnega ravnateljstva. Od tu pa vse do prevrata se je neumorno in požrtvovalno udeleževal kot neustrašen borec za narodno probujo.

Dobro vrsto let je bil tajnik tržaškega Sokola in kot izborni pevec član pevskega zbora Tržaškega delavskega podpornega društva in Slovenskega pevskega društva. Bil je tudi sotrudnik lista Edinost.

Zbog svoje dobrodušnosti in belokranjske šegave naravi je bil med vsemi tržaškimi Slovani, po vsej okolici in kršnem Krasu poznana oseba.

Fr. Rojec:

Kako bi zidal jaz.

Stavbena zadruga »Stan in dom« je postavila večje število novih hiš ob Tržaški cesti in Glinški ulici. Ni mi znano, če je med lastniki teh hiš tudi kak državni nameščenec. Vidi pa se že na velikosti hiš, da so se zatekli v zadrugo v skrajni sili radi stanovanske bede pripadniki srednjih nepremožnih stanov, ki bodo le s težavo z odtegljaji od mesečnih zaslužkov več let plačevali prispevke za svoje domove, preden bodo postali njihovi pravi lastniki. Lahko pa bi se pri zgradbi mnogo prihranilo in v hišah bi se lahko napravilo več stanovanj, ako bi se bile te zidale na drug bolj praktičen in enostaven način.

Čemu je treba hišam tistih visokih in krivih, kapastih streh? Pol ali še več hiše je pod kapo. Prosti zidovi z okni na vse strani so le v pritličju, takoj višje v nadstropju se začne streha zoževati in kriviti na znotraj, da vtesnuje prostore v nadstropju. Ta hišni del pa se več ne more smatrati za pravo nadstropje, dasi je v njegovi višini; na dveh straneh tam hišo stiska in pokriva vijugasta streha, za okna sta na razpolago samo sprednja in zadnja stena in prostori se morajo skrčiti. Ako bi hiša imela navadno nizko streho, pa bi bili lahko tudi v nadstropju ravno tako veliki prostori kakor v pritličju. Nad tem čudnim hišnim delom, ki ni niti podstrešje ne nadstropje, pa se streha tako zoži, da ni tam skoro nič prostora za kako pod-

strešno sobo ali prazno podstrešje, ki se tudi rabi za shrambo raznih hišnih predmetov in orodja ter za sušenje perila ob deževju.

Taka visoka kriva streha je pa tudi draga reč. Mnogo stane les, tesarsko delo, opeka in pokrivanje; draga in pogosta bodo tudi vsa strešna popravila, ker se v krivinah rado zamaka in se prej kaj pokvari kakor pod ravno streho. Ravni zidovi ob straneh, ki bi dali hiši več varnosti in večje prostore, bi bili pa tudi najbrž še cenejši, kakor ta nepotrební strešni plašč. Moje mnenje je: čim manj strehe, tem boljše. Ako bi jaz kdaj prišel v srečen položaj, da bi si mogel dati sedizati lastni dom, dal bi ga postaviti brez strehe. Hišo naj bi na vrhu pokrival ploščati betonski pokrov.

Pred vojno sem se pogovarjal z umnim in praktičnim gorenjskim posestnikom. Pripovedoval mi je, kako je sam napravil strop v kleti. Kupil je od železniške uprave več starih tračnic in jih dal pri kovaču razžagati na enako dolge kose, kakor jih je rabil za strop kleti. Razkosane tračnice je položil na kletne zidove tako, da so bili širši robovi spodaj po en meter narazen; pod tračnicami je napravil začasni pod iz desk in ga podprl s koli, nato pa je zgoraj med tračnice natolkel iz cementa in peska napravljeno zidarsko snov v primerni debelini. Ko se je beton posušil, je deske pod njim odstranil in tračnice, ki so se videle izmed betona spodaj, pa je pobarval s sivo barvo in jih s tem zavaroval pred rjo. On je bil prav vesel tega stropa, ker ga je napravil z majhnimi stroški, je li-

čen in bo po njegovem mnenju tudi jako trpežen.

Razlagal mi je potem še svoje nadaljne misli in načrte o zidanju. Ako bi on kdaj zidal novo hišo, bi nikakor ne hotel imeti na njej nerodnega, dragega in nepraktičnega ostrešja ter kapaste strehe, ki ju je treba pogostoma popravljati in tvorita stalno nevarnost za uničenje vsega poslopja po ognju. Napravil bi na novi hiši pokrov iz betona na podoben način, kakor strop v kleti in da bi nadomestil izgubljeni prostor v podstrešju, bi zidal hišo za eno nadstropje višje in tam pustil primeren prazen prostor z okni, ki bi jih zaslanjale kar lesene veternice (poltni) namesto steklenih oken. Goli zidovi in betonski pokrov bi mnogo manj stali kakor streha z ostrešjem, a prostora bi imela hiša več, bila bi trpežna, ne zahtevala bi popraviljanja in požara bi se ne bilo več treba bati.

Tudi meni je izredno ugajalo njegovo zidarsko razmotrivanje in sem potem sam večkrat premišljeval o tem. Napravil sem si o zidanju hiše, ki bi se zidala po moji volji, natančen načrt, o katerem naj tudi tu nekoliko povem. Ostrešne tračnice ali traverze naj bi se v sredi naslanjale na zid, ki naj bi se dvigal iz hiše in spodaj delil sobe na dve strani. Ta srednji zid naj bi bil nekoliko višji kakor skrajna dolžinska zida tako, da bi strešni krov s temi traverzami od sredine na vsako stran nekoliko visel. To bi bilo potrebno radi odtekanja deževne vode. Pod betonskim pokrovom pa bi bil nad zadnjim nadstropjem še en navaden ravni strop in med

Za časa vojne je bil tri leta pridružen računovodstvu tržaškega nameštstva, ki je takrat poslovalo v Opatiji. Tudi v teh težkih in opasnih časih ni pozabil na svoj narod, ki ga je po Kastavščini in Liburniji bodril in vzpodbujal za majtnsko deklaracijo in Jugoslavijo.

Pri vseh teh poslih, ki so mu večkrat povzročali tudi neprimernosti — saj so bili v onih časih le redki uradniki, ki so se držali svojo slovansko pripadnost in mišljenje javno dokumentirati — se je veliko brigal tudi za svoj stanovski poklic.

Že v prvih svojih službenih letih je kot izborni organizator in govornik po večletnem nemornem delu prepričal sledilce tudi svoje so-druge drugih narodnosti, Italijane in Nemce, da je v dosegu stanovskih dobrin potrebna močna organizacija. Njegova zasluga je, da se je v Trstu ustanovilo društvo drž. računskih uradnikov, ki je združilo računarje finančne, politične in sodne uprave v skupnem delu. Temu društvu je bil on dolgo vrsto let načelnik in kot tak večkrat odposlan v centralo na Dunaj, kjer so se obravnavala pereča stanovska vprašanja računskih uradnikov.

Strogo v narodnem duhu je vzgojil tudi svojo družino. Svojo družico, po rodu Poljakinja, po vzgoji Nemko, je naučil tako dobro slovenščine, da se ji danes jedva pozna, da ni rojena Slovenka. V tem pogledu je veljal v Trstu, kjer se je italijančilo na tisoče slovenskih družin, v obče za vzor moža.

Od prevrata sem je služil pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani. Leta 1920 so ga poslali v začasno službovanje k finanč. ravnateljstvu v Velikem Bečkereku in l. 1921 k ministrstvu financ v Beogradu.

Kakor v Trstu, se je tudi v Ljubljani zelo zanimal za strokovne društvene zadeve. Bil je leta 1922. predsednik društva drž. rač. uradnikov za Slovenijo.

V veliki meri je tudi njegova zasluga, da se je slednjič ustanovil Savez društev državnih računarskih činovnikov, kateremu pripadajo sedaj vsa računarska pokrajinska društva v prečanskih krajih. Pravila za ta Savez so njegovo delo.

Nabiralne pole, kje ste?

Vestnik.

Predsednik O. Z. za Slovenijo g. Lilleg, je od-potoval na poziv Glavnega Saveza v Pariz h kon-

njima naj bi bil en meter visok prostor, ki bi imel ob straneh nad okni mala okenca ali podolgovate linice v vodoravni črti. Betonski krov naj bi se pokrival s tanko plastjo gramoz, ki bi krov varoval pred hudim mrazom in pred hudo solnčno vročino. Z leti in po možnosti gmotnih sredstev naj bi se krov okrasil z ličnim vratom, ob robovih naj bi se napravila stebričasta betonska ograja, ob ograji znotraj ozko hodišče in ob hodišču ob vrtni strani okrog in okrog žlebast jarek, po katerem naj bi se voda odtekala.

Da bi pa ne bila stavba preveč enostavna, zaboju podobna, in da bi imela tudi lično vnanjo obliko, naj bi se na najrazličnejše načine oblikovalo vnanje zidovje. Res je, da je sedaj beton jako drag, a najbrž je naprava netrežne in nepraktične vijugaste strehe še dražja.

Vprašal sem, zakaj zida začetkom omenjena zadruga te nerodne kačurje z german-skimi kapami, in odgovorilo se mi je, da so sedaj take stavbe moderne. Značiti si je res kdo vtepel v glavo, da si bo stekel kako posebno zaslugo ali slavo s to nepotrebno stavbeno potratnostjo na račun drugih, ki se mor-da še ne zavedajo, kako bo zanj še grenka ta nepoklicana modernost. V hišah še nisem videl notranjih prostorov. Sodin jih po vnanjosti. A vsak, ki sem govoril z njim v tej zadevi, je pritrdil mojim mislim, ki sem jih tu navedel brez vseh ovinkov. Zdaj pa se bo morda našel kdo, ki bo skušal dokazati ravno nasprotno. Ako se mu to posreči, bom vesel njegove nezmotljivosti.

gresu duševnih delavcev. Namerava se ustanoviti Zveza vseh uradniških zvez v centralno internacionalno Zvezo.

Gleda popotnika. Generalna direkcija Državnih železnic pod G. D. K. O., broj 1341 od 12. marca 1926 godine, dostavila je kabinetu ministrstva financ (br. 1333) sledeče: »Za davanje informacije, podataka i pismenih uverenja, odnosno potvrda u pogledu kilometarskih odstopanja voznih cena i tarifskih stanova privatnim strankama i drž. nadležnima, nadležne su u prvem redu službene jedinice šefovi željezničkih stanica. U slučaju da stanice ne raspolazu potrebnim pomoćnim sredstvima ove će informacije, odnosno ova uverenja davati oblasne direkcije drž. željeznica. Generalna Direkcija Državnih željeznica takova traženja neće uzimati u rad, već će ih, ako joj budu upućena, stati oblasnim Direkcijama na nadležnost.«

Odsotnost za udeležbo na svečanostih rezervnih oficirjev itd. v Zagrebu. Kabinet g. ministra financ je z odlokom od 19. marca t. l. št. 1207 pooblastil podrejene oblasti, da smejo onim uradnikom rezervnim oficirjem in vojnikom, ki bi se udeležili svečanosti odkritja zastave Udruženja rezervnih oficirja i ratnika dne 24. maja t. l. v Zagrebu, dovoliti odsotnost za tri dni za bivanje v Zagrebu in čas za potovanje do tja in obratno, toda samo pod pogojem, da odsotnost teh uradnikov ne bo na škodo službe. Prizadeti uslužbenci morajo vložiti službenim potom prošnje za dovolitev odsotnosti, na katerih morajo predstojniki izrečno potrditi, da odsotnost prošilca ne bo štrbi na škodo.

Društvo upokojenih javnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani je imelo svoj redni občinski zbor dne 17. marca ob polni udeležbi svojih članov. Predsedoval mu je računski ravnatelj v pokoju g. Anton Svetek. Otvorivši zborovanje, omenja predsednik, da mu je na vdanostno izjavo, ki se je po sklepu lanskega občnega zbora poslala Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru I., došla iz kabinetne pisarne sledeča zahvala: »Njegovo Veličanstvo kralj se srčno zahvaljuje za izjavo vdanosti, poslano v imenu državnih upokojencev, zbranih na občnem zboru v Ljubljani.« Dalje pripominja predsednik, da je imela neizprosna smrt v minulem letu zopet bogato žetev med člani društva. Umrlo je osem tovarišev, v primeri z majhnim staležem članstva, zelo visoko število. V znak sožalja na izgubi teh tovarišev vstanejo zborovalci s sedežev. V nadaljnjem govoru se predsednik dotakne znane zadeve glede »Rimskega pakta« ter kraško pove, da se to vprašanje od lanskega leta ni premaknilo z mrtve točke.

Nato sledi poročilo društvenega tajnika g. K. Sinkovca. Iz obširnega poročila se razvidi, kako velik pensum je lani absolvirala društveni odbor. To leto je bilo eno najbujnejših, pa tudi najbujnejših let, kolikor jih beleži zgodovina. Daleč bi presegalo okvir današnjega poročila, ako bi hoteli navesti vse podrobnosti o storjenih korakih v interesu državnih upokojencev, vsebino predlogov in spomenic izza leta 1925. Naj navedemo kratko samo glavno:

Meseca junija je odbor odposlal na vsa mero-dajna mesta v Beograd in raznim narodnim poslancem spomenico o bednem položaju državnih staroupokojencev, vsebujoč med drugimi postulat, zlasti peti za prevedbo kronskih pokojnin na dinarske. S to spomenico je društvo doseglo vsaj to, da se je glede želje upokojencev v parlamentarnih krogih jelo nekoliko svitatiti in da so se jeli oglašati resni opomini na vladu za sanacijo bednega položaja staroupokojencev. Sicer pa je ostala spomenica glas vpijočega v puščavi. Odbor pa ni miroval. Stopil je v stik z bratskimi društvi vseh pokrajin naše države ter po prejemu pritrdil-nih izjav sestavil novo krepko utemeljeno in podprto spomenico imenom združenih organizacij državnih upokojencev. Spomenica je odposlana deputacija tik pred razpravo o dvanaestinah za december - marec in o rednem proračunu za 1926/27 v Beogradu osebno izročila vsem predstavnikom oblasti, vsem klubom narodne skupščine, posebej še raznim narodnim poslancem itd. Vsebovala je zahteve državnih penzionistov glede prevedbe starih pokojnin po novem činovniškem zakonu; dokler se to ne zgodi, prevedbo kronskih penzij na dinarske, glede regulacije stanarine, glede pomaknitve glavnih pokrajinskih mest v prvi dra-ginski razred in glede dovolitve boljših ugodnosti pri vožnji na državnih železnicah za državne upokojence. S to spomenico se je samo doseglo, da je

finančni minister sam priznal, da je dana potreba kronskih penzij na dinarske, da se je prav mnogo in živahno debatiralo v finančnem odboru in v plenumu narodne skupščine o težnjah staroupokojencev. Zaželenega pozitivnega uspeha pa spomenica vendar ni dosegla. Društvo se je lani po svojih delegatih udeležilo razprav skupščine Glavnega Saveza državnih nameščencev in upokojencev in sicer dne 19. aprila in manifestačnega zborovanja dne 20. decembra ter ima svoje odposlance v glavnem odboru in v zboru delegatov pri Osrednji Zvezi javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo. — Sicer pa je imel društveni odbor v minulem letu dokaj posla s tekočimi agendami, s katerimi se je bavil v devetih sejah. Članov je koncem istega leta bilo 112. Občinski zbor je tajnikovo poročilo odobruje vzel na znanje. Sledilo je poročilo blagajnika g. Fr. Zlatar-nika o računskem sklepu za leto 1925. Tudi to poročilo je vzel občinski zbor odobruje na znanje in na predlog pregledovalcev računov odboru in blagajniku votiral absolutorij. Pristopnina se je določila na Din 3.—, članarina pa na mesečno Din 3.—, kakor je bilo to doslej, potem pa se je izvršala volitev sedmih odbornikov, namestnikov in dveh pregledovalcev računov za leto 1926, med tem, ko so bili pri lanskem občnem zboru redni člani odbora voljeni za dobo dveh let, to je za leto 1925 in 1926. Končno se je razpravljalo še o vprašanju, se-li priporoča ujedinenje vseh v Sloveniji obstoječih društev državnih upokojencev v eno edino društvo ali ne. Soglasno so bili zborovalci mnenja, da je in ostane brez pomena in haska taka spojitev, če se ne včlani pri Osrednji Zvezi, kjer edino more dobiti zaslonbo in krepko oporo v stremljenju za zboljšanje prekerne položaja upokojencev v solidarnem sočustvovanju aktivnih tovarišev in njih v Osrednji Zvezi včlanjenih organizacij. Vsako posamezno društvo državnih upokojencev pa lahko pristopi k Osrednji Zvezi, kjer se najbolj lahko očuvajo in propagirajo njegove zahteve po njegovih odposlancih. S tem je bil dnevni red izčrpan in ker ni bilo slučajnih predlogov, je predsednik zaključil dobro uspešno zborovanje.

Razširjajte

„Naš Glas“!

Vlada RR je podala ostavko 3. aprila 1926 svečano in zares. Težko nam je pri srcu, a nič lažje nam ne boče pod novo vlado. Z zaupanjem in s skalo-trdno vero gledamo na novo vlado, kakor smo gledali že na vse neštete vlade in bomo zrl še vedno na vse nove neštete vlade, ki prihajajo in zahajajo za izžrtimi pečinami rumenozelenih vladnih kriz kot beli nedolžni oblaki brez dobrodejne rosice, brez blagoslova — za nas, kakopak! Obračamo plašč po vetru in smo kot »žandarmi« na dimnikih. Od ene vlade do druge lovimo sapo in zavest se kar ne moremo in ne moremo. Kaj pa, če bi enkrat sedli in pre-križali roke na prsih? Eno vlado vsaj bi bilo dobro kar prespati. Izgubiti ne moremo že skoro ničesar.

Državni dohodki in stroški.

Angleški list »Mear East« prinaša v številki 733 leta 1925. med drugimi zanimivimi informacijami o razmerah v naši državi tudi te - le podatke:

Državni dohodki v prvih desetih mesecih, to je od aprila 1924 — januarja 1925 budžetnega leta 1924/25 so znašali 9.009.845.188 Din, med tem ko je državni proračun za isto dobo znašal samo 8.670.833.333 Din, torej se je dosegel za ta čas prebitok 339.011.855 Din.

Stroški za isto periodo so znašali 8.451.649.804 Din. Če primerjamo s proračunom 8.620.833.333 dinarjev, vidimo, da so za 219.183.528 Din manj izdali kakor je bilo proračunjeno. Poročilo tedaj konstatira za 10mesečno dobo april 1924 — januar 1925 500 milijonov dinarjev prebitka, če se je 339 milijonov več prejelo in 169 milijonov pa manj izdalo, kakor je bilo proračunjeno. Z drugimi besedami: »plavamo v denarju«. Če pa se vpraša gosp. finančnega ministra, kedaj se bo izplačala diferenca ob zamenjavi kron, če treba denarja za uradniške plače, za dotacijo našim prosvetnim za-

vodoin, za prispevek k vzdrževanju cest, onda
»nema para«.

Ce je ves položaj tak, kakor se v svetu zuna
oznanja, zakaj se naš tako davi?

Ti številčni podatki osvetljujejo kot žarek na
še gospodarsko stanje in razmere.

Občni zbor zadruge »Svoj dom« v Mariboru
se je vršil dne 23. februarja letos v navzočnosti
lepega števila novih članov. Po običajnih poročil
ih načelstva in nadzorstva, ki so bila soglasno
odobrena, je izrekel občni zbor na predlog g.
dr. Strmška načelstvu in posebno poštvovalne
mu predsedniku, fin. svet. dr. Valjavec priznanje
za njegov trud, ki vsled nezadostne podpore od
strani države in občine žalibog ni rodil še vid
nega uspeha. Pravila so se nekoliko spremenila.
Delež se je znižal od 1000 na 500 Din, vpisnina
od 100 na 50 Din. Zadrugiški jamčijo za štirikratni
znesek deleža. Nadalje se je sprejelo načelo, da
ne deli zadruga nobnega dobička in da ne dobijo
članj načelstva in nadzorstva nobenih nagrad,
ampak da gre ves čist prebitok v rezervni fond.
Število članov načelstva se je znižalo na pet,
nadzorstva na tri. V novem načelstvu so gg.
dr. Josip Kronvoget, dvorni svetnik v p. (preds.),
Favai Ivan, prof. (popreds.), Rakuša Oroslov,
arh. čin. (blagajnik), dr. Rudolf Perhanc, prof.
(tajnik) in dr. Mihael Podlesnik, sreski zdrav.
referent. V nadzorstvu so gg.: Dr. Lj. Valjavec,
dr. P. Strmšek in St. Tinta. Z ozirom na okolnost,
da je v proračunskih dvanajstih decembar
march določenih 12.000.000 Din za zgradbo urad
niških stanovanj, od katere vsote sta baje dva
milijona namenjena Sloveniji, je upati, da se bo
posrečilo dobiti vsaj polovico te vsote, t. i. en
milijon dinarjev za Maribor, s čimer bi mogla

zadruga poleg kapitala zadrugarjev zgraditi 15
do 20 stanovanj oziroma hišic. Interesenti naj se
priglasijo pri članih načelstva. O gradbeni akciji
mariborske občine, ki bo tudi mnogim državnim
nameščencem dobrodošla, bomo poročali v krat
kem.

Pogoji za III. kategorijo državnih uradnikov.
Prosvetni inspektorat razglasi: Ministrstvo pro
svete je z odlokom S. N. br. 30.974, z dne 9. de
cembra 1925 pojasnilo, da se zahtevajo po čl. 6
zakona o civilnih uradnikih in ostalih drž. usluž
bencih za vstop v III. kategorijo drž. uradnikov
samo dovršeni štiri razredi srednje šole brez
male mature. Istotako me je ministrstvo prosvete
z razpisom br. 2565/3, z dne 29. januarja 1926
obvestilo, da zadostuje v smislu ministrskega
odloka O. N. br. 28.230 od 12. junija 1924 za
III. kategorijo drž. uradnikov dovršeni četrti
razred meščanske šole; završni izpit se zahteva
od onih absolventov meščanske šole, ki žele na
daljevalni študije na srednji strokovni šoli.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

**Hektografični, kopirni, računski
in povoščeni zvitki**

za registrirne blagajne in računske stroje, barve,
matrice in specijalni papir za razmnoževanje,
barvni trakovi PICO in BRACO ter ogljeni papir.

LUD. BARAGA,
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6, I.

**VIAN KASTER
CACOA**

Je vendar najboljši!

**TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA &
KOMP.** izdeluje odslej naprej tudi lahke damske
čevlje ter čevlje za gospode najnovije forme in
najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana,
Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica;
Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihaj
lova ulica 4.

Neprekosljivi so le

EXCELLA

šivalni stroji

Nedosežni v konstrukciji in materialu.
Izredno nizke cene.

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana

(palača Ljub. kreditne banke.)

**Modna in športna trgovina
za dame in gospode**

P. Magdič

LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.

Telefon int. 438.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spo
minskih izdelkov, galanterijo
in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ul.

Priporoča se

I. Korenčan

trgovina pletenin, norimber
škega in galanterijskega blaga
na veliko in malo.

Velika zaloga volne za plet
enje jumperjev, nogavic itd.

Cene nizke — postrežba točna.

Ljubljana, Mestni trg 20.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri trdkah in obiskujte
le lokale, ki inserirajo v »Našem Glasu«.
Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago,
pletanine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago.

Na veliko

Telefon 913

Na malo

Fran Iglič krojaški atelje

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovjših krojih. —
Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust
ali na obroke.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata spomladansko in poletno blago. — Vedno v za
logi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.

Na obroke proti garanciji uradov.

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Najboljši
šivalni stroji in
kolesa edino le

Josipa Petelinca

znanka

Gritzner in Feniks

za rodbino, obrt
in industrijo

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

Ustanovljena
1900

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena
1900

Delniška glavica
Din 50.000.000—
Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000—

Centrala: LJUBLJANA - DUNAJSKA CESTA

PODRUŽNICE:

Brežice
Celje
Črnomelj

Kranj
Maribor
Metković

Novi Sad
Ptuj Sarajevo
Split

Gorica
Trst
Agencija: Logatec

Brzojavni naslov:
Banka Ljubljana
Tel. št. 261, 413,
502, 503 in 504.

SE PRIPOROČA ZA VSE BANČNE POSLE.

C. J. Hamann,
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest,
novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.